

Odense Kommune
Nørregade 36X
5000 Odense C
Att.: Søren Okkels Uhrskov

Hav- og Vandmiljø
J.nr. 2024-43726
Ref. cemow
Den 15. august 2024

AFGØRELSE

i sag om anmodning om fravigelse af miljømål for vandområde ode_1.13_56 og for en delstrækning af vandområde c00082, Lindved Å

Miljøstyrelsen har truffet afgørelse efter § 4 i bekendtgørelse om miljømål¹.

Miljøstyrelsen meddeler Odense Kommune tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål ”*God økologisk tilstand senest 22. december 2021*” for hele vandområde ode_1.13_56 og for en delstrækning af vandområde c00082, Lindved Å, jf. bilag 1, tabel 1.1, til bekendtgørelse om miljømål¹, ved gennemførelse af projektet ”Lindved Å vådområde”.

Delstrækningen omfatter ca. 300 meter af vandområde c00082, der sammen med hele vandområde ode_1.13_56 udgår af afgrænsningen. Koordinaterne for vandområderne ændres, når projektet er gennemført.

Afgørelsen er endelig og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 6 i bekendtgørelse om miljømål.

Sagens oplysninger

Odense Kommune har ved henvendelse til Miljøstyrelsen den 20. juni 2024 anmodet om tilladelse til at fravige miljømålet for hele vandområde ode_1.13_56 og for en delstrækning af vandområde c00082, Lindved Å. Delstrækningen omfatter ca. 300 meter ud af vandområdets samlede længde på ca. 2,5 km.

Anmodningen er fremsendt i forbindelse med etableringen af et vådområde i Lindved Ådal mellem Volderslev og Højby, der har det overordnede formål at reducere udvaskningen af kvælstof til Odense Fjord.

Kommunens anmodning

Anmodningen fra Odense Kommune er vedlagt følgende oplysninger:

- Formålet med ansøgningen

¹ Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

- Projektbeskrivelse med oversigtskort der bl.a. viser hvilke strækninger af vandområderne ode_1.13_56 og c00082, der anmodes om fravigelse af miljømål for
- En beskrivelse af overfladevandområder, der vil blive fysisk ændret som følge af projektet samt betydninger for aktuel tilstand og målopfyldelse for disse
- Redegørelse for afløbsforholdene i vådområdeprojektet før og efter projektet
- En beskrivelse af ændringernes betydning for aktuel tilstand og målopfyldelse for vandområdet og tilstødende vandområder
- Muligheden for alternativer til projektet
- Muligheden for tilpasninger af projektet

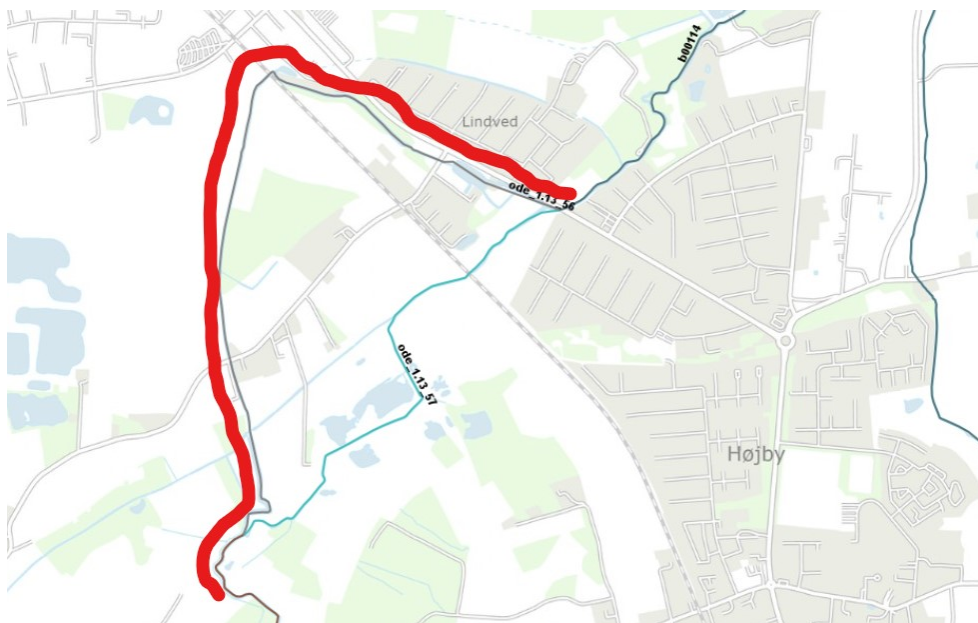
Til anmodningen er desuden vedlagt en detailprojektering af projektet Lindved Å vådområde fra marts 2024. Kommunens anmodning med bilag er lagt til grund ved afgørelsen af sagen. Oplysningerne gennemgås herunder.

Formål og projekt

Odense Kommune skal etablere et vådområde ved Lindved Ådal mellem Volderslev og Højby, der har til formål at reducere udvaskning af kvælstof til Odense Fjord. I den forbindelse har kommunen anmodet om fravigelse af miljømål for vandområde ode_1.13_56 og for en delstrækning af vandområde c00082 (figur 1.).

Projektet vil ud over kvælstofeffekten samtidigt skabe passage forbi Møllesøen, som udgør spærring ODE-687, hvorpå der er en indsats i vandområdeplanerne 2021-2027. Den kunstige del af Lindved Å, vandområde ode_1.13_56, som føder vand ind til Lindved Møllesø, vil blive nedlagt som følge af projektet. Lindved Å, vandområde c00082, vil forlægges ind i Gl. Lindved Å, ode_1.13_57 og vandføringen, som i dag føres igennem den kunstige del, vandområde ode_1.13_56, vil således ophøre.

Vandområde ode_1.13_57 vil blive omlagt, således det kan håndtere en stigning i vandføring. Det nye forløb vil blive udformet med henblik på at genskabe naturlig hydrologi og vandløbets kontakt med det omkringliggende terræn. Således vil der sikres optimale forhold for vandløbsoversvømmelser og dermed kvælstofreduktion i vådområdet.

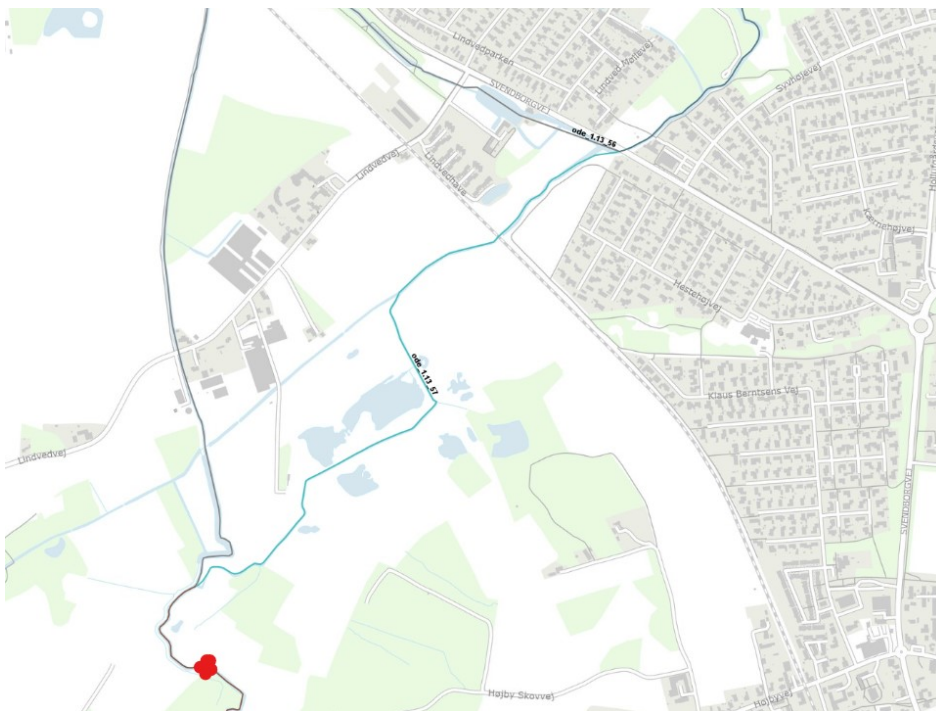
Figur 1. Oversigt over hvilke strækninger, der anmodes om fravigelse af miljømål for, markeret med en rød streg.

Fysiske ændringer af vandområder og betydning for tilstand og målopfyldelse

Vandområde ode_1.13_56, som er et kunstigt skabt vandløb, vil blive nedlagt som følge af projektet. Vandløbet blev i sin tid anlagt for at føre vand ind til Lindved Mølle fra Lindved Å. Vandet er ført til møllesøen ved at inddige vandløbet som en akvædukt, således at vandløbet i dag løber på toppen af et udhulet dige oven på det omgivende terræn. Det er ikke muligt at forbedre de fysiske forhold i vandområdet, da opbygningen af akvædukten er skrøbelig. Faldet i vandområdet er meget lille, hvorfor vandhastigheden er meget lav, og dermed er opholdstiden for nedtrækkende smolt unaturlig lang. Nuværende tilstand i vandområdet er god, det vil sige, at der er målopfyldelse. Dette er alene baseret på kvalitetselementet smådyr, da de resterende kvalitetselementer er ukendte. Det er Odense Kommunes vurdering, at der med nuværende forhold aldrig vil kunne opnås målopfyldelse for fisk i vandområdet, da Lindved Mølle udgør en totalspærring. Som konsekvens af projektet vil vandområde ode_1.13_56 blive tørlagt, hvorfor der ikke kan forventes samlet målopfyldelse.

På grund af, at vandtilførslen til Lindved Møllesø bliver afbrudt, bliver der etableret en pumpebrønd, hvorfra der pumpes vand til Lindved Møllesø fra Lindved Å, således at vandspejlet fremadrettet vil blive opretholdt kunstigt. Dette er nødvendigt, da området omkring møllen er fredet.

En delstrækning nedstrøms af vandområde 00082 vil blive inddraget i projektet. Således vil ca. 300 meter lukkes af, og i stedet laves der et nyt forløb med indløb i det eksisterende forløb af Gl. Lindved Å, vandområde ode_1.13_57 (figur 2).

Figur 2. Oversigtskort, hvor det er markeret med rødt, hvorfra vandområde 00082 vil føres til det eksisterende forløb af vandområde ode_1.13_57.

Ved nuværende udspring af Gl. Lindved Å, vandområde ode_1.13_57, findes et overløbsbygværk fra Lindved Å. Under ekstreme afstrømninger afgives næsten hele vandføringen til Gl. Lindved, hvorfor en permanent forlængning af Lindved Å i forbindelse med projektet, ikke ændrer på vandstandsforholdene i Gl. Lindved Å eller længere nedstrøms. I forbindelse med projektet vil vandområdet få en bredere bundbredde, fladere anlæg samt flere slyng, hvorfor det tilpasses den forøgede vandføring. Vandområdet vil komme i tættere kontakt med omgivende arealer, og dette vil sammen med ekstensivering af de vandløbsnære arealer give området et større naturindhold end det har i dag.

Det forventes, at vådområdeprojektet vil medføre målopfyldelse for vandområde ode_1.13_57, hvor der på nuværende tidspunkt er samlet moderat tilstand, samt muligheden for målopfyldelse for de ca. 18 km opstrømsliggende vandområder.

Påvirkning af andre overfladevandområder i vandområdedistriktet

I forbindelse med projektet vil der ske sløjfning af dræn, men afvandingsforholdene for arealerne uden for projektområdet ændres ikke. Med projektet skabes der passage mellem opstrøms- og nedstrømsliggende vandområder, og dermed også mulighed for at opnå målopfyldelse. Derudover vil projektet have en positiv effekt på Odense Fjord, da der forventes at ske en reduktion på to tons kvælstof årligt til fjorden.

Muligheden for projektilpasninger og alternative projekter

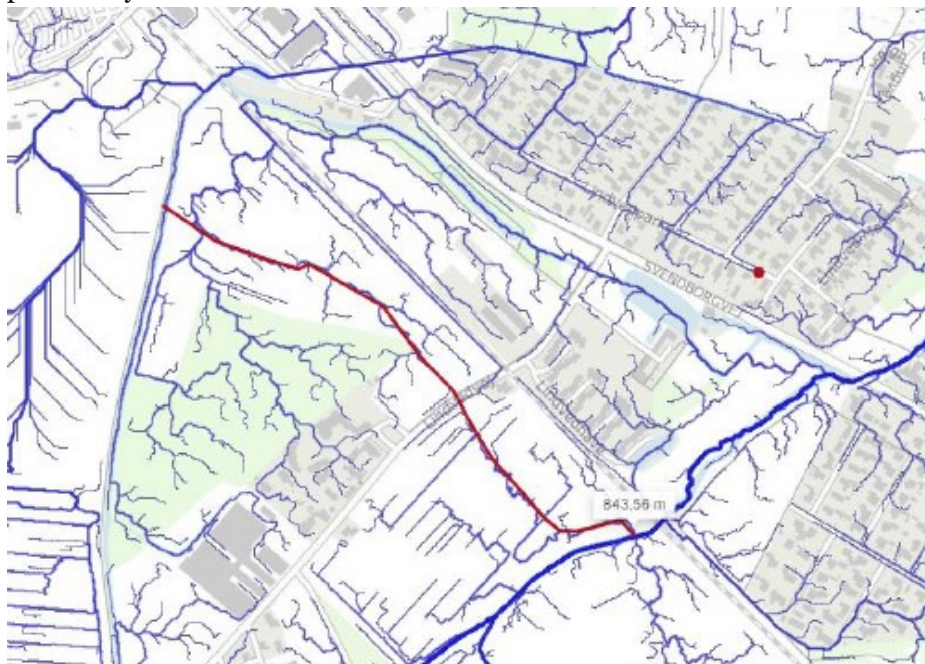
Kommunen har undersøgt, hvorvidt det er muligt med projektilpasninger og alternativer til placeringen af vådområdet. Hvis spæringsindsatsen skal løses ved

den fredede møllesø, således der skabes passage, så skal der laves et omløbsstryg syd om søen. I dette område er der bebyggelse, hvorfor det vil være svært at skabe et omløbsstryg med denne placering uden at skulle sikre og helt fjerne bygninger.

Figur 3. Oversigtskort over et alternativt projekt med et omløbsstryg, som vil skabe passage mellem vandområderne ode_1.13_56 og ode_1.13_57.

En anden mulighed er at placere omløbsstryget længere opstrøms møllesøen, men da strækningen vil få en hældning den forkerte vej, vil det kræve, at vandløbet placeres dybt i terræn.

Figur 4. Oversigtskort over alternativt projekt med omløbsstryg, som vil skabes passage mellem vandområderne ode_1.13_56 og ode_1.13_57.

Disse to alternative projekter som vil skabe passageforhold, vil ikke samtidigt muliggøre den etablering af et vådområde, som projektet udspringer af. Dermed findes der altså ikke nogle alternative projekter, hvor man vil opnå synergien i både at fjerne spæringsforholdene med Lindved Mølle og samtidig skabe et vådområde.

Plangrundlag

Det fremgår af bilag 1, tabel 1.1, til bekendtgørelse om miljømål¹, at der for vandområde Lindved Å, ode_1.13_56 og c00082 er fastlagt et miljømål om bl.a. ”god økologisk tilstand senest 22. december 2021”.

Af MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027² fremgår det, at vandområdet er karakteriseret som naturlige typologi 2 (mellem) vandløb.

Desuden fremgår det, at tilstanden for de økologiske kvalitetselementer er følgende i de to vandområder:

Invertebrater/Smådyr	God
Fisk	Ukendt
Makrofyter/Planter	Ukendt
Fytobenthos/Alger	Ukendt
Nationalt specifikke stoffer	Ukendt
Samlet økologisk tilstand	God

Der er fastlagt foranstaltningen ”fjernelse af fysiske spæringer” for ODE-687 i vandområde ode_1.13_56, der skal sikre opnåelse af det fastlagte mål om ”god økologisk tilstand senest 22. december 2021”, jf. bilag 1 til bekendtgørelse om indsatsprogrammer³. Der er ikke fastlagt foranstaltninger i vandområde c00082.

Høring

Et udkast til afgørelse er sendt i høring hos Odense Kommune den 7. august 2024 med en høringsperiode på fire uger. Odense Kommune har den 14. august 2024 meddelt Miljøstyrelsen at de ikke har kommentarer til beskrivelsen af projektet i det fremsendte udkast til afgørelse.

Retsgrundlag

§ 8, stk. 1-2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer³:

”§ 8. Statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen skal ved administration af lovgivningen i øvrigt forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Stk. 2. Myndigheden kan kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en

² <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

grundvandsforekomst, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand.

§ 4 i bekendtgørelse om miljømål:

”§ 4. Miljøministeren kan fravige de fastlagte miljømål, hvis

1) manglende opnåelse af god grundvandstilstand, god økologisk tilstand eller, hvor det er relevant, godt økologisk potentiale eller manglende forebyggelse af forringelse af et overfladevandområdes eller en grundvandsforekomsts tilstand skyldes ændringer af overfladevandområdets fysiske karakteristika eller i grundvandsforekomstens niveau, eller

[...]

Stk. 2. Følgende betingelser skal være opfyldt for at fravige fastlagte miljømål:

1) Ministeren skal tage alle praktisk gennemførlige skridt for at mindske den skadelige indvirkning på vandforekomstens tilstand.

2) Ændringerne skal være begrundet i væsentlige samfundsinteresser, eller nyttevirkningerne for miljøet og samfundet ved at nå de fastlagte miljømål skal være mindre end de nyttevirkninger for befolkningens sundhed, opretholdelsen af menneskers sikkerhed og en bæredygtig udvikling, der følger af ændringerne.

3) De nyttige mål, der tilgodeses ved fravigelse af fastlagte miljømål, kan på grund af tekniske vanskeligheder eller uforholdsmæssigt store omkostninger ikke tilgodeses på anden måde, som miljømæssigt er en væsentligt bedre løsning.

Stk. 3. Miljøstyrelsen kan efter anmodning fra en myndighed og efter en konkret vurdering træffe afgørelse om, at myndigheden under de omstændigheder og betingelser, som er nævnt i stk. 1 og 2, kan fravige de fastlagte miljømål, jf. § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Miljøministeren kan bestemme, at en sag er af så principiel karakter, at miljøministeren træffer afgørelsen.

Stk. 4. Miljøministeren foretager ved lejlighed den fornødne korrektion af konkrete miljømål, som en ændring efter stk. 1 og 3 måtte give anledning til, jf. herved § 15, stk. 1, i lov om vandplanlægning.”

Vurdering og afgørelse

Ved afgørelsen er der lagt vægt på følgende forhold:

Det fremgår af anmodningen fra Odense Kommune, at gennemførelse af vådområdeprojektet vil indebære ændringer af de fysiske karakteristika for vandområde ode_1.13_56 og for en delstrækning af vandområde c00082, Lindved Å. Ændringerne vil medføre, at vandløbenes aktuelle tilstand vil blive forringet, og muligheden for opretholdelsen af det fastlagte miljømål som vandløb vil blive forhindret, idet vandområde ode_1.13_56 og en delstrækning af vandområde

c00082 ved gennemførelse af projektet vil blive nedlagt som vandløb og dermed tørlagt.

For at kunne realisere vådområdeprojektet samt formålet med projektet, kan det ikke undgås, at der ændres på de to vandområders fysiske karakteristika. Det er kommunens vurdering, at der ikke kan foretages fysiske forbedringer for det kunstige skabte vandområde ode_1.13_56 samt at der aldrig vil kunne opnås målopfyldelse for fisk pga. totalspærringen ved Lindved Mølle.

Ændringerne i forbindelse med etablering af vådområdet er begrundet i hensynet til behovet for kvælstofreduktion til Odense Fjord. Samtidigt genskabes en naturlig hydrologi i vandområde ode_1.13_57. Projektet vil medføre, at der skabes passage til ca. 18 km opstrømsliggende vandområder, hvilket vil forbedre muligheden for at opnå målopfyldelse. Samtidigt forventes projektet at medføre målopfyldelse i vandområde ode_1.13_57.

Kommunen har undersøgt muligheden for alternativer til projektet, og det er vurderet, at der ikke findes bedre alternative løsninger, hvor man vil opnå synergien i både at fjerne spærringen ODE-687 ved Lindved Mølle samt skabe et vådområde med kvælstofreduktion.

På baggrund af ovenstående oplysninger fra kommunen vurderer Miljøstyrelsen, at omstændighederne og betingelserne for at meddele tilladelse til at fravige miljømål er til stede, jf. § 4, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om miljømål¹, og der meddeles Odense Kommune tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål ”god økologisk tilstand senest d. 22. december 2021” for hele vandområde ode_1.13_56 og for en delstrækning af c00082, jf. bilag 1, tabel 1.1, til bekendtgørelse om miljømål¹, ved gennemførelse af vådområdeprojektet i Lindved Å.

Tilladelsen til at fravige det fastlagte miljømål er betinget af, at projektet i øvrigt kan godkendes efter relevant lovgivning. Muligheden for at opnå denne godkendelse er der ikke taget stilling til i forbindelse med behandling af anmodningen om fravigelse af miljømål for vandområderne ode_1.13_56 og delstrækning af c00082 ved gennemførelse af Lindved Å vådområdeprojektet.

Vandområde ode_1.13_56 og delstrækningen af vandområde c00082 i sin nuværende form vil fortsat være omfattet af den konkrete vandplanlægning, herunder beskyttelse mod forringelse og omfattet af et konkret miljømål.

Efter projektets gennemførelse foretages der ved lejlighed korrektion af det fastlagte miljømål for de strækninger af vandområderne, som afgørelsen giver anledning til.

Odense Kommune bedes ved projektets gennemførelse sende en konkret beskrivelse af de fysiske ændringer, der er foretaget til vandområdets afgrænsning, forløb eller definition til Miljøstyrelsen, havogvandmiljoe@mst.dk.

Med venlig hilsen

Cecilie Møller Wagner

AC-tekniker

+45 20 13 88 24

cemow@mst.dk